

людини у суспільство та їх взаємовплив, розвиток людського капіталу та зміну існуючих суспільних стереотипів. При цьому використовується комплекс або система заходів медичної, психологічної, трудової, технічної, педагогічної, освітньої та соціальної реабілітації. До того ж, соціальна реабілітація повинна вирішувати проблеми на індивідуальному, сімейному, суспільному рівнях.

Список літератури

1. Беккер Г.С. Человеческое поведение: экономический подход (избранные труды по экономической теории).- М.: Высшая школа, 2002. – 672 с.
2. Бергер П., Лукман Т. Социальное конструирование реальности. Трактат по социологии знания. – М.: «Медиум», 2007. – 323 с.
3. Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» від 21.06.2006 р. № 2558-III // Відомості Верховної Ради, 2008. - № 42. – С. 213.
4. Ковалієнко Н.В. Динамічні аспекти соціальної стратифікації: специфіка соціальної мобільності // Український соціум. – К.: 2007. - №1 (18). – С. 7-16.
5. Парсонс Т. Понятие общества: компоненты и их взаимоотношения // Американская социологическая мысль. - М.- 2005. - С. 494-526.
6. Парсонс Т. Система координат действия и общая теория систем действия: культура, личность и место социальных систем // Американская социологическая мысль. - М.- 2006. – С. 462-478.
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.2000 р. № 1545 «Про схвалення Концепції ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів» // Офіційний вісник України, 2006. - № 42. – С. 60.

Мотивація як чинник відповідальності школярів за результатами фізкультурної діяльності

Я.В. Радіонов, викл.

Державна льотна академія України

З'ясувати психолого-педагогічну сутність відповідальності як якості особистості можна лише на основі наукового уявлення про відповідальність як складний соціальний процес відносин між людьми, з характерною для них взаємозалежністю в сумісній суспільно-значущій діяльності. У філософському словнику відповідальність є категорія етики й права, яка відображає особливі соціальні й морально-правові відносини особистості з суспільством, що характеризується виконанням свого морального обов'язку й дотриманням правових норм. Для формування відповідальності учнів вчителі фізичного виховання повинні добре розуміти, як відбувається процес її формування, що ми маємо на увазі під терміном відповідальність за результати власної фізкультурної діяльності, оволодіти методикою її формування.

Проведене нами опитування серед учнів дозволяє виявити найсильніші мотиви, які спонукали учнів до відповідальності. Респонденти оцінювали визначені мотиви за 7-бальною шкалою. Розподіл відповідей наведений у таблиці 1.

На основі аналізу таблиці 1 можна зробити висновки, що найсильнішими мотивами, які спонукали учнів до відповідального ставлення до фізкультурної діяльності, виявились: прагнення не підвести товаришів (M = 5,43), почуття обов'язку (M = 5,12). Вказані мотиви за своєю суспільною значущістю є широкими соціальними й

колективними мотивами. Разом з тим звертає на себе увагу, по-перше, низька частка таких мотивів як: прагнення зробити свій внесок у загальну справу (M = 3, 75); прагнення приносити більше користі суспільству (M = 3,18); висока питома вага вузько особистих мотивів у загальній структурі мотивації відповідальності, які не збігаються з інтересами суспільства, шкільного колективу, а суперечать їм і мають індивідуальний характер (уникнути порушень, стягнень (M = 5,89); прагнення відзначитися, заслужити подяку (M = 4,77) тощо. Це зумовлено тим, що на формування мотивації відповідальності впливають некеровані чинники, які випливають із реальності сьогодення, коли особистість учня потрапляє у поле психологічної напруги між сутнісним та дійсним. Це, відповідно, стає причиною головної суперечності – між потребою у відповідальному ставленні до фізкультурної діяльності та відсутністю достатньої підтримки в реальному сьогоденні.

Таблиця 1 – Мотиви відповідального ставлення до фізкультурної діяльності

№ п/п	Мотиви	M
1	Почуття обов'язку, бажання виконати те, що доручено	5,12
2	Прагнення не підвести товаришів	5,43
3	Усвідомлення необхідності приносити більше користі суспільству	3,18
4	Прагнення зробити свій внесок у загальну справу	3,75
5	Уникнення порушень, стягнень	5,89
6	Прагнення відзначитися, заслужити подяку	4,77

Вчитель фізичної культури має враховувати, що розв'язання зазначеної суперечності повинно здійснюватися насамперед на основі зміщення вузько особистих мотивів на мету діяльності з формування широких соціальних й колективних мотивів, підвищення їх питомої ваги в загальній мотивації відповідальності. На основі аналізу досліджень з проблеми формування мотивації В.Г. Асєєва, О.П. Макаровича, Х.Хекхаузена, П.М. Якобсона, практики формування відповідальності в учнів ми дійшли висновку, що по-перше, для формування мотивів емоційного компонента відповідальності за результати фізкультурної діяльності в учнів необхідно, спираючись на наявні потреби учнів, так організувати фізкультурну діяльність, щоб вона викликала у них емоційне задоволення. Коли такі почуття в учнів тривалі, то у них виникає нова потреба в цій діяльності, і, отже, у загальній мотивації учнів закріплюється новий стійкий мотив відповідальності.

По-друге, результатом діяльності з формування мотивів фізкультурної діяльності має стати засвоєння учнями спонукань, цілей, ідеалів, змісту спрямованості особистості, які на думку вчителя, повинні в них закріпитися, і які самі учні повинні перетворити із зовнішньо зрозумілих на внутрішньо сприйняті й реальні щодо свого функціонування. В основному ця діяльність пов'язана з методами переконання, пояснення, інформування, прикладу. Особливу роль тут відіграє особистість вчителя фізичної культури, колектив, соціальне середовище, у якому живе учень, погляди, переконання, традиції, які притаманні цьому середовищу. Коли учень бачить, що його товариші й вчителі ставляться до того чи іншого об'єкта (наприклад, до виконання ранкової гімнастики, ведення здорового способу життя) як до особливої цінності й спрямовують свою діяльність на оволодіння цим об'єктом, то й учень переймає такий погляд на об'єкт. Відповідно, у нього виникає особливе ставлення до цього об'єкта як до певної деякої цінності і потреби оволодіння ним. Таким чином, виникають нові стійкі мотиви відповідальності.

По-третє, повноцінне формування мотивації відповідальності в учнів має включати в себе обидва механізми, які навіть при стихійному формуванні переважно діють спільно.

Отже, формування виявлених у дослідженні мотивів відповідальності за результати фізкультурної діяльності є однією з головних складових методики, оскільки саме мотивація спонукає діяльність учня на розв'язання суперечностей процесу формування відповідальності.

Список литературы

1. Асеева.В.Г. Мотивация поведения и формирования личности.- М., 1976.-158с.
2. Макарович О.П. Мотиваційне підґрунтя регуляції власної поведінки особистості: Навчально-методичний посібник.-К., 2000.-96с.
3. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность. Т.1. Пер. с нем....: Под ред. Б.М. Величковского.- М., 1986. – 423с.
4. Якобсон П.М. Психологические проблемы мотивации поведения человека. – М., 1969.-171с.

Реабилитация подростков с синдромом Дауна в рамках программы «Специальная олимпиада»

А.А. Редозубов, председатель Кировоградской областной федерации спорта инвалидов с нарушением умственного и физического развития ГЛАУ, г. Кировоград

Мировая статистика свидетельствует, что число инвалидов с умственными нарушениями в несколько раз больше суммарного числа инвалидов всех остальных видов и составляет от 1 до 2 % населения. Самая распространенная из всех форм умственной отсталости - болезнь Дауна. Описанный в 1866 г. Лангдоном Дауном, как самостоятельная нозологическая форма, синдром до сих пор вызывает большой интерес ученых. В настоящее время только в Кировоградской области насчитывается детей-инвалидов с болезнью Дауна 63 человека (Н.А.Мельникова).

Существует немало тестов, которые можно использовать в качестве частичной оценки действий лиц с заболеванием Дауна в программах развития физической активности. Эти тесты обычно относятся к одному из двух типов: тестам, ориентированным на нормы, и критериально-ориентированным тестам. Большинство людей знакомы с более конкретными тестами, но в случае индивидумов-Даунов они имеют следующие недостатки:

1. Поскольку тесты обычно ориентированы на слишком общие умения, информация редко бывает достаточно специфической, чтобы служить в обучении отправной точкой.
2. Такие тесты часто не связаны с учебными программами и поэтому вмещают минимальную информацию для планирования программы.
3. Поскольку эти тесты ориентированы на слишком общие умения, они являются не чувствительными к небольшим, но реальным улучшениям в овладении навыками.
4. Эти тесты могут быть слишком тяжелыми для лиц с нарушениями развития, поэтому показатель «ноль» говорит нам очень мало.

Если нормативно-ориентированный показатель индивида необходимо сравнивать с показателями других индивидуумов того же возраста и пола (т.е. с нормами), то